

TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 14

Indhold

- **MARK**
- Aktuelt i marken
- Svampe i vårsæd
- **VANDING**
- Vandingsstatus

MARK

Aktuelt i marken

Af planterådgiver Henrik Otto Clement

Vårbyg

En del vårbygmarker viser tegn på manganmangel. Har du ikke allerede tildelt mangan, bør du tage mangan med, eksempelvis sammen med manglende ukrudtsbehandling og svampebehandling. Der er set lidt bygbladplet, hold øje med udviklingen. Se mere i afsnittet **Svampe i vårsæd**.

Vintersæd og svampesygdomme

Vinterrapsen er ved at afblomstre nu. Der er generelt ikke set mange skadedyr i år. Hold vinterrapsen vandforsynet.

Vinterhveden ser godt ud de fleste steder. Der er få sygdomme generelt. Det er nu, der skal køres med 0,4-0,6 l/ha Balaya på fanebladet. Laveste dosering i tidligere behandlede marker eller i sunde sorter. Husk at Balaya kun må anvendes til vækststadie 40, fanebladet helt udfoldet. Det kan være nødvendigt at følge op senere.

Vinterrug er fuldt gennemskredet nu, og der skal holdes øje med brunrust. Skadetærsklen er for modtagelige sorter 10 % angrebne planter indtil vækststadie 69, blomstringen helt afsluttet. Modtagelige sorter er: Astranos og KWS-sorterne Baredo, Jethro, Receptor, Rotor, Serafino og Tayo.

Vinterbyg har mange steder afsluttet blomstringen. Svampesprøjtningen bør være afsluttet.

Se mere om svampesygdomme og middelvalg i **TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 10**

Svampe i vårsæd

Af planterådgiver Birgit Vestergård

Vi spørges ofte, om de høje kornpriser berettiger til øget indsats mod svampe. Svaret er generelt nej, da vi anbefaler robuste doseringer. Således viser gennemregning af flere års svampeforsøg, at de anbefalede strategier giver bedst netto-merudbytter, også ved høje kornpriser.

Dog vil det alt andet lige oftere være rentabelt at køre 2 gange, men stadig kun hvis skadetærsklerne tyder på risiko.

Nye Triazolregler

Da det meste Triazol, solgt i år er af den "gamle" type, har vi ikke regnet på reglerne for de nye Triazoler i vore løsninger. Reglerne er beskrevet i **TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 2**, hvor der også er et regneark til udregning

Byg

Højere svampeindsats i maltbyg?

Også her er svaret nej. Hvis der behandles under hensyn til merudbyttet, er sorteringen sikret.

Som det ses af tabel 1 over de mest dyrkede bygsorter, får kun Fokus meldug. Da Propulse har udmærket effekt mod bygmeldug, vil der næppe være grund til særligt middelvalg i Focus på grund af meldug.

Tabel 1. De mest fremavlede vårbygssorters modtagelighed for svampesygdomme. Kilde: www.sortinfo.dk.

Sort	Bruttomerudbytte for svampebek., hkg/ha, 14 fs. 2019-2021	Bladplet (0-3)	Bygrust (0-3)	Skoldplet (0-3)	Meldug* (0-3)	Ramularia (0-3)
RGT Planet	10,2	3	3	2	mlo	3
Laureate	8,8	1	2	1	mlo	3
Stairway	7,6	1	3	1	mlo	3
Skyway	11,4	2	3	2	mlo	3
Wish	10,3	1	3	1	mlo	2
Prospect	9,0	2	3	1	mlo	3
Flair	8,0	1	3	2	mlo	3
Firefox	11,0	0	3	2	mlo	3
Feedway	6,7	0	3	3	mlo	3
KWS Irina	9,8	1	3	2	mlo	3
Ellinor	7,4	2	2	3	mlo	3
Applaus	12,3	3	3	3	mlo	3
Focus	5,9	2	2	1	3	1

Modtagelighed 0-3 skala, hvor 0 er ikke modtagelig og 3 er meget modtagelig.

*Sorter med den effektive mlo-resistens mod meldug er angivet med mlo. Disse sorter får ikke meldug af betydning.

Skadetærskler i vårbyg

Meldug (kun i Focus): 1-10 % planter

Bygrust: 10 % angrebne planter

Bygbladplet: I RGT Planet og Applaus: 10 % angrebne planter, øvrige sorter: 50 % angrebne planter i st. 30-31 (begyndende strækning) herefter 25 %.

Skoldplet: 10 % angrebne planter og 5 dage med over 1 mm indenfor de seneste 14 dage. Optællingen starter i st. 31 (1. knæ fremme) i sorter med karakteren 2-3 i tabel 1.

For sorter med karakteren 0-1 i modtagelighed starter optællingen af nedbørsdøgn i st. 32 (2. knæ fremme) og der skal her 7 dage til at udløse en behandling.

Generelt er "omkring skridning" i øvrigt ofte et godt tidspunkt for hovedbehandlingen i vårbyg. Der er ingen grund til at afvente gennemskridning, da bygsvampene ikke går i akset.

Tabel 2 Løsningsforslag i vårbyg. Priser er ifølge Middeldatabasen.dk (pr september 2021)

Løsning mod	Afgrødens stadium	Løsning	Prisniveau	Bemærkninger
Bladplet, bygrust, skoldplet	30-33	0,3 Comet Pro	100	For at undgå problemer med triazolreglerne senere foreslås ikke triazoler på dette tidlige tidspunkt. Obs bladplet ved mange byg- halmrester i bunden. Comet Pro max 2 gange og med min. 21 dages interval
Skoldplet (bladplet, rust)	30-33	0,25 Proline EC 250	110	For at undgå problemer med triazolreglerne senere foreslås ikke triazoler på dette tidlige tidspunkt.
Bladplet, skoldplet, rust, ramularia, meldug	37-59	0,4 Propulse + 0,2 Comet Pro	210	NB: Propulse max 1 gang. Comet Pro max 2 gange og med min. 21 dages interval
Skoldplet (bladplet), rust, ramularia, meldug	37-59	0,4 Propulse + 0,25 Orius Max 200 W/Orius Gold	185	NB: Propulse max 1 gang. Orius Max max 2 gange. Obs triazolregler
Skoldplet, rust, ramularia (meldug)	37-59	0,4 Propulse + 0,2 Amistar/Mirador	189	NB: Propulse max 1 gang Amistar max 2 gange med min. 14 dage i mellem
Skoldplet, bladplet, rust, ramularia, meldug	37-40	0,2 Propulse + 0,3 Balaya	215	Begge midler max 1 gang. Balaya: Senest st. 40 (før fanebladets bladskede strækkes). Obs triazolregler
Rust	59-69	0,3 Orius Max 200EW/Orius Gold	50	Sen supplerende behandling. Senest st. 69 (blomstring afsluttet). Begge typer Orius: max. 2. Obs triazolregler.

Billede 1 Bygbladplet i vårbyg (Ellinor). Her af "nettypen", som er ret firkantede pletter med tværstreger. (Foto: Michael D. Fleng, SAGRO)

Havre

I havre er det som regel meldug, udløser svampebehandlingen. Det gælder dog ikke for sorten Delfin, der ikke er modtagelig for meldug.

Skadetærskler

Meldug: 10-75 % angrebne planter, mindst i de tidlige stadier (buskning indtil 1. knæ er fremme)

Bladplet: 25 % angrebne planter st. 32-65. Alle sorter er middel-modtagelige for bladplet.

0,3 Orius Max 200 EW/ Folicur Xpert / Proline Xpert/Prosaro/Proline er gode meldugløsninger i havre. Der kan tilsættes 0,2 Comet Pro eller Propulse, hvis der også ses bladplet.

Billede 2 Havrebladplet. (Foto: Seges)

Billede 3 Havrepletbakteriose, der kan forveksles med havrebladplet, men ikke behandles med svampemiddel. Bakteriose sidder ofte i kanterne/spidserne af bladene. (Foto: Jens P. Pedersen, SAGRO).

Vårhvede

I vårhvede er meldug og gulrust som regel de betydende svampe, mens septoria sjældent er så tabsvoldende som i vinterhvede. Som det ses af tabel 3, er der forholdsvis lave merudbytter for svampebekæmpelse i vårhvede.

Tabel 3 De mest almindelige vårhvedesorters modtagelighed for svampesygdomme. Kilde: Sortinfo.dk

Sort	Meldug (0-3)	Gulrust (0-3)	Bruttomerudbytte svampebekæmpelse, hkg/ha, 7 fs. 2019-2021 (maks. merudbytte)
Kapitol	1	0	4,5 (7,2)
Thorus	3	1	4,4 (6,6)
WPB Match	0	0	(4,9 (5,7))
Goldspring	2	2	5,7 (10,1)
KWS Talisker	1	0	4,0 (7,8)
Alondra	0	2	6,0 (8,4)

Skadetærskler

Meldug: 25 % angrebne planter i de tidlige vækststadier

Gulrust: I modtagelige sorter: Ved forekomst

Brunrust: 25 % angrebne planter i vækststadium 30-31 (1. knæ fremme). Herefter ved over 10 % angrebne planter.

Septoria: Vi har ingen sikker skadetærskel, men der skal mere fugt til at udløse behandling end i vinterhvede. Omkring skridning anbefales behandling, hvis der ses 10 % planter med angreb på 3. øverste blad.

Hvedebladplet: Her har vi heller ikke en sikker tærskel, men det er især aktuelt ved pløjefri dyrkning med hvede som forfrugt.

Tabel 4 Løsninger i vårhvede. Priser ifølge Middeldatabasen.dk (pr. september 21)

Løsning mod	Afgrødens stadium	Løsning	Prisniveau	Bemærkninger
Meldug	29-31	0,15 Talus	100	Max 2 gange med min 14 dages interval
Brunrust, gulrust, meldug, septoria	30-69	0,3- 0,5 Orius Max 200 EW	50-85	Højest dosis i de sene vækststadier. Obs triazolregler
Brunrust, gulrust, meldug, septoria	30-69	0,25 -0,4 Folicur Xpert	65-105	Højest dosis i de sene vækststadier. Max 2 gange med min 14 dage i mellem. Obs triazolregler
Brunrust, gulrust, meldug, septoria, hvedebladplet	30-69	0,25- 0,4 Prosaro	80-130	Mest i de sene vækststadier. Max 2 gange med min 14 dage i mellem. Obs triazolregler
Brunrust, gulrust, meldug, septoria	38-40	0,4 Balaya	190	Max 1 gang. Obs triazolregler
Brunrust, gulrust, meldug, septoria, hvedebladplet	39-61	0,25 Orius Max 200EW + 0,3 Propulse	150	0,2 Folicur Xpert eller Prosaro kan erstatte Orius M. Obs triazolregler

VANDING

Vandingsstatus

Af planterådgiver Henrik Otto Clement

Den seneste uge har været en ustadig vejrtype, som har bidraget med omkring 20 mm de fleste steder. Fordampningen har været ca. 25-30 mm. Vejrudsigten for den kommende uge ser også ustadig ud, men giver næppe vand nok til at følge med fordampningen.

Hold vandingsmaskinerne i gang og udnyt de bedste timer til af vande i, dvs. hen over natten, hvor fordampningen er lav og blæsten mindre.

Prioriteringsrækkefølge:

- Vinterhvede
- Hestebønne og ært
- Vinterraps
- Vinterbyg
- Vårbyg
- Frøgræs (prioriteres højere under blomstring)
- Vinterrug